

Konec Monakovega

Dr. Beneš sestavil provizorično vlado — Anglija, Francija, Amerika in Rusija ne priznavajo novega položaja Češke, Slovaške in Karpatske Ukrajine — Neprestane se e in konference v Londonu in Parizu — Sklepe ne konference velesil Velike Britanije, Francije, Rusije in Združenih držav

WASHINGTON, 20. marca. BIVŠI PREZIDENT ČSR DR. BENEŠ JE USTANOVLIL V CHICAGU PROVIZORIČNO VLADO POD PREDSEDSTVOM DOSEDANJEGA KONZULA ČSR V SAN FRANCISCU, NOVA VLADA, KI SO JO ZDRUŽENE DRŽAVE ŽE PRIZNALE IN JO BODO PRIZNALE, KAKOR VSE KAŽE, TUDI VELIKA BRITANIJA, FRANCIJA IN SOVJETSKA RUSIJA. BO PREVZELA TUDI DOSEDANJA POSLANŠTVA IN KONZULATE ČSR. V ZVEZI S TEM AKTOM JE IMEL PREZIDENT DR. BENEŠ VČERAJ PO RADIU VELIK GOVOR, V KATEREM JE ORISAL ZGODOVINO BOJEV ČEŠKEGA NARODA ZA SVOBODO. BIVŠI ITALIJANSKI ZUNANJI MINISTER GROF SPORZA JE POSLAL JE SEJALI BENEŠU SOLIDARNOSTNO BRZOJAVKO.

ANGLSKA IN FRANCOŠKA DEMARŠA. LONDON, 20. marca. Vlada Velike Britanije je po svojem berlinskem veleposlaniku siru Nevillu Hendersonu, ki je v soboto v odsotnosti zunanjega ministra von Ribbentropa obiskal pomočnika Weizsäckerja, obvestila nemško vlado, da pomenijo zadnji dogodki v zvezi s Češko-Slovaško prekršitev in razveljavitev monakovega sporazuma, kakor tudi izjave, ki sta jo takoj po angleškem sporazumu podpisala angleški ministri predsednik Neville Chamberlain in vodja ter kancelar rajha Adolf Hitler. V tej izjavi sta se oba državnika v imenu svojih vlad obvezala, kakor znano, da bosta v duhu monakovega sporazuma Anglija in Nemčija sodelovali pri delu za mirno ureditev vseh spornih vprašanj. Obenem je vlada Velike Britanije sporočila vladi Nemčije, da ne more priznati legitimnosti novega položaja Češke. Enako sporočilo je izročil Weizsäckerju v imenu svoje vlade francoski veleposlanik Couloudre.

RUSKI PROTEST V BERLINU. MOSKVA, 20. marca. Vlada sovjetske Rusije je vložila včeraj pri nemški vladi v Berlinu demaršo zaradi zasedbe Češke in Moravske, katero je odklonila kot nezakonito. Enako odklonilo stališče je izrazila glede položaja Slovaške. Demarša zavrača nemške argumente zasedbe in izjavlja, da sovjetska Rusija ne more priznati pogodb z dne 15. t. m., ker ne sprejmejo po vsebini in obliki členoma 64 in 65 ustave ČSR, ker zasedbe nista odobrili dve tretjini parlamenta ČSR in ker ljudstvu ni bila dana pravica samoodločbe naroda. Isti pomisleki veljajo tudi glede Slovaške in okupacije Karpatske Ukrajine po Madžarski, glede katere sovjetska Rusija prav tako ne more ostati indiferentna.

POPOLNA SOLIDARNOST AMERIKE. WASHINGTON, 20. marca. Vlada Združenih držav Severne Amerike je solidarno z vlado Velike Britanije, Francije in Rusije sklenila, da ne prizna legalnosti novega položaja Češke. Ta Birminghamu, je bil sprejet v amer. jav. Birminghamu, je bil sprejet v ameriški javnosti z odobravanjem. Vsi listi razpravljajo obširno o razvoju evropskih dogodkov. Ameriška protestna demarša bo izročena v Berlinu danes ali jutri. Razen tega je povabila Amerika za 25 odst. carine za vse nemško blago, ki bi se v bodoče uvozilo iz Nemčije v USA. Povišanje carin utemeljuje z nemškimi izvoznimi premijami, ki omogočajo Nemčiji dumpingsko trgovanje.

NEMČIJA POTRIJUE. BERLIN, 20. marca. Uradna nemška agencija potrjuje vesti, da so Anglija, Francija in sovjetska Rusija vložile pri nemški vladi protest proti zasedbi Češke in Moravske in izjavile, da novega stanja ne morejo priznati. Nemčija na te prot-

ste ne more pristati, ker jim manjkajo tako vsi politični in pravni kakor moralni temelji. Zato na demaršo tudi ne bo odgovorila. NEMCIJA SE NE OZIRA NA PROTESTE. BERLIN, 20. marca. Državni minister dr. Goebbels je podal izjavo, v kateri je naglasil v smislu svojega že objavljenega članka pod naslovom »Velika doba«, da se v zadnjih dneh izvršena dejanja ne morejo več spremeniti, pa če jih v Londonu in Parizu že priznajo ali ne. Nemčija se na menja in proteste od zunaj ne more ozirati. S temi dejanji je bil srednji Evropi vrnjen mir na ta način, da je Nemčija kot večji partner prevzela nase dolžnost, skrbeti za red na Češkem, ki se je kot slabše postavila pod nemško zaščito.

BERLIN, 20. marca. Današnji »Völkischer Beobachter« napada Anglijo kot sovražnika nemških naravnih težnj. Edini steber medsebojnega prijateljstva, angleško-nemška mornariška pogodba, je zgrajen na pesku.

SKLEPI NA SEJI ANGLESKE VLADE. LONDON, 20. marca. Kakor je predsednik vlade Chamberlain priznal že v svojem govoru v Birminghamu v petek zvečer, je doživela politika Monakovega povelja polom in je z angleške strani ni več mogoče nadaljevati. Monakovski sporazum je z vsemi svojimi posledicami razveljavljen in uničen. Velika Britanija in Francija na ta sporazum nista več vezani in zato tudi nastalih dogodkov ne moreta pravno priznati. V tem smislu so bili formulirani tudi sklepi posebne najne seje angleške vlade v soboto, na kateri so razpravljali tudi o nemških zahtevah nasproti Romuniji. Obenem je bilo sklenjeno, stopiti glede nadaljnjih ukrepov nemudoma v stik z vlado Francije, Amerike, sovjetske Rusije, vlado dominionov in vlado še nekaterih drugih evropskih držav, zlasti Poljske in Romunije. Pripravlja se dalje nujno sklicanje konference velesil Velike Britanije, Francije, sovjetske Rusije in Združenih držav Severne Amerike, na kateri naj se sklenejo dokončne smernice za skupno nastopanje.

ZIVAHNA NEDELJA V LONDONU. LONDON, 20. marca. Včerajšnja nedelja se se sestali v predsedstvu vlade in konferenci letalski minister Kingsley Wood, lord Halifax, Cardogan in trgovinski minister sir O. Stanley. Konferenca je trajala dve uri. Za tem je lord Halifax sprejel sovjetskega veleposlanika Majskega in ostal z njim v razgovoru pol ure. Istočasno so se sestali na konferenco ministri za koordinacijo narodne obrambe lord Chaffield za vojno mornarico, lord Stanhope in min. predsednik Chamberlain. Istočasno je poročal berlinski veleposlanik Henderson zunanjemu ministru o položaju v Nemčiji. Nato so se drugič sestali na konferenco zunanji ministri,

trgovinski minister in Cardogan, državni podtajnik za zunanje zadeve in poročevalec za srednjo Evropo.

HENDERSON V LONDONU. LONDON, 20. marca. Cim je angleški veleposlanik v Berlinu sir Neville Henderson včeraj ob 17. uri prišel v London, se je takoj podal v zunanje ministrstvo, kjer je imel z zunanjim ministrom lordom Halifaxom konferenco, ki je trajala trideset ur.

DANES NOVA SEJA ANGLESKE VLADE. LONDON, 20. marca. Ministrski predsednik Chamberlain je bil v soboto nad eno uro v avdienci pri kralju Jurju VI. Ministri so dobili nalog, naj se tokom sobote in nedelje ne odstranijo iz Londona. Za danes dopoldne je sklicana angleška vlada k novi izredni seji, ki bo posvečena vprašanju nemških ukrepov v srednji Evropi. Na seji bo sestavljena in sprejeta tudi izjava, ki jo bosta podala ministrski predsednik Chamberlain in zunanji minister Halifax, prvi v parlamentu, drugi pa v lordski zbornici. Na seji bodo sklenjeni novi koraki v Berlinu, ki bodo najbrže skupni s Francijo, Ameriko in Rusijo.

GLASOVI ANGLESKEGA TISKA. LONDON, 20. marca. Kakor poročajo listi, je bila tudi sovjetska Rusija včeraj uradno povabljena na konferenco, na kateri bodo sprejeti skupni sklepi glede ukrepov v zadevi ČSR. Listi razpravljajo zelo obširno o položaju, ki je nastal z zasedbo Češke in Moravske ter podčrtavajo prav posebno posvetovanja, ki so bila uvedena s sovjetsko Rusijo zaradi ustvaritve skupne fronte. Mnogo pozornosti posvečajo tudi nemškemu gosposkemu ultimatu Romuniji in prireditvi držav južnovzhodne Evrope k novi fronti.

ODMEVI V DOMINIONIH. MELBOURNE, 20. marca. Jutri se sešane avstralski ministri svet k nujnemu izrednemu zasedanju. Ta izreden sestanek je posledica včerajšnjega radiotelefonskega razgovora med angleškim ministrskim predsednikom Chamberlainom in avstralskim min. predsednikom. Tudi odhod avstralskega visokega komisarja Brucea, ki je imel odpotovati jutri v London, je bil zaradi tega odločen in se bo Bruce udeležil jutrišnje seje min. sveta.

MONTREAL, 20. marca. Vodja konservativne stranke v Kanadi je včeraj podal knadski vladi izjavo, po kateri bo kanadska konservativna stranka kanadsko vlado v celoti podpirala.

SEJA FRANCOŠKE VLADE. PARIZ, 20. marca. Francoska vlada je imela sinoči sejo, na kateri je poročal ministrski predsednik Daladier o položaju, ki je nastal po zasedbi Češke in Moravske. Danes popoldne se bo sešel ministrski svet k novi seji, da sprejme nekatere zelo važne sklepe. Ministrski predsednik Daladier je dejal sinoči, da ni prijetno, da se morajo okrniti socialni zakoni, toda dobrobit in eksistenca naroda sta važnejša kakor vse drugo. Tudi parlament je sklican za danes popoldne, a bo najbrže odločen do torka, 28. t. m.

NAPOVEDI FRANCOŠKIH LISTOV. PARIZ, 20. marca. Jutranji listi razpravljajo obširno o mednarodnem položaju in pravijo, da vlada v Londonu trdno pričanje, da bo blivši angleški zunanji minister Eden zopet stopil v vlado. Na dnevnem redu je dalje vprašanje uvedbe splošne vojaške obveznosti v Angliji in ustvaritve skupne fronte Francije, Anglije, Rusije, USA in še nekaterih držav.

Zapiski

Walter von Brauchitsch

Zasedba Češke po nemški vojski se je izvršila pod vrhovnim poveljstvom generala Walterja von Brauchitscha, ki je postal tudi vrhovni vojaški upravitelj okupiranega ozemlja, dočim mu je bil kot civilni komisar pridružen Konrad Henlein. General Walter von Brauchitsch je postal po zmagi nacionalnega socializma v Nemčiji pomembna vojaška osebnost, kateri poverja vodja in kancelar rajha Adolf Hitler vse važnejše vojaške akcije, ker uživa njegovo posebno zaupanje.

Sokolstvo in Hlinkova garda na Slovaškem

Vkljub strahoviti kampanji proti Sokolstvu s strani političnega vodstva slovaške ljudske stranke, je Sokolstvo tudi med Slovaki pridobivalo tal in se lepo razvijalo. H koncu leta 1936. so šteje slovaške sokolske župe skoraj 18.000 deince, 7300 naraščajo in nad 21.000 članov in članice, skupno torej nad 46.000 pripadnikov. To število pa je do lanskega leta, ko so Sokola razpustili, naraslo še najmanj za 4500 novih pripadnikov. Sokolskih domov je bilo 48, telovadšč 99 in nekaj planinskih koč in sokolskih tabornišč. Vse to imetje je predstavljalo brez dvoma milijonsko vrednost.

Tudi v telovadnem pogledu je Sokol prvačil, saj je imel v svojih vrstah že domačine vrhunske telovadce in mednarodne tekmovalce.

Va. V razvoju usodnih dogodkov so razpustili novi vladodržci tudi Sokolstvo, ki je bilo najmarkantnejši predstavnik češkoslovaškega edinstva, slovaškega bratstva in demokracije. — Način, kako je bil Sokol na Slovaškem razpusčen, vsa predhodna besna gonja proti Sokolu v listih, na zborovanjih in v radiu, nadalje način zaplenbe sokolskega imetja — vse to je bilo toli mučno, da o tem niso niti češki listi smeli pisati, da ne bi »še bolj dražili občutljivosti Slovakov«.

Istočasno s Sokolom so razpustili tudi Orla in delavske telovadne enote, toda Orli itak niso mnogo pomenili. Vse vzrogo so prenesli na novo ustanovljene Hlinkove garde — nekakšno strankino udarno organizacijo vojaškega značaja. Toda vse to le na papirju, zakaj o kakem telesno-vzgojnem delu teh organizacij sploh ni govora, ker nimajo za to niti vodnikov in vzgojiteljev, niti tradicije in sposobnosti.

»Sokolska Volja«.

Udarna sila Italijanske armade

Italijanska vojska ima danes pet armadnih poveljstev, 17 armadnih zborov in 51 udarnih pešadijskih divizij. Med velikimi enotami je en armadni zbor najtežje oborožen, drugi je izredno hiter v svojih akcijah in daleč prekaša doslej najhitrejšo alpske pehotne divizije. Vse Italijanske divizije so moderno in težko oborožene. Po dve skupaj tvorita operacijsko enoto, vsaka ima dva pehotna polka in ne tri, kakor je to bilaj v večjih državah. Takšne divizijske enote so v težko prehodnem ozemlju Španije pokazale zavidljive uspehe, piše pariški list »Depeches«. Francija bi morala v gorskih krajih na italijanski meji in v Tunisu, kjer je svet sličen Kataloniji, uvesti enake divizije. V primeru, da bi Italijani udrili v Dauphine in Provanso, zavzeli Tunis in Džibuti, bi Francija še davno ne bila premagana. Moral bi biti drugačen smek v sroo maše velesile.

Maribor, 20. marca.

Popolna sloga Balkana

ODMEV OBISKA DR. KJOSEIVANOVA V TURSKEM TISKU IN NJEGOVA PO-
MEMBNA IZJAVA NA BANKETU.

Zadnja politična usmerjenost Zedinjenih držav predstavlja enega glavnih novih momentov v svetovni politiki. Ta zuna nja politika je posebno efektna zaradi ogromne ameriške oborožitve. Predmet je ostrih napadov in v Evropi čujemo mnenje, da jo je pripisati židovskemu vplivu. Pilitva kritiko, ki bi bila smešna, če ne bi namerno zakrivala resnice.

Če hočemo ameriško zunanjo politiko razumeti, moramo upoštevati, da so Zedinjene države idejno zrasle na puritanski, protestantski tradiciji. Izseljenci, ki so ustanovili Zedinjene države, so bili s krščanstvom globoko prežeti angleški puritanci. In vse do konca preteklega stoletja je izviralo tri četrtine ameriških naselencev iz anglosakson. dežel. Ti so izgradili ameriško miselnost, oni so tudi ohranili vodilno mesto v ameriškem javnem življenju vse do danes. Anglosaksonski protestantizem sicer ni izgradil v Zedin. državah posebno močnih cerkvenih organizacij, ohranil pa je svoje prevladujoče stališče kot moralna sila. In anglosakson. protestantizem je praktičen, uveljaviti hoče krščanska načela tudi v mednarodni politiki.

Nikjer drugje na svetu ni vera v mednarodno pravico tako močna kot v Zedinjenih državah. Predsednik Roosevelt je točno označil ameriško miselnost, ko je ob začetku letošnjega leta izjavil, da temelji na treh osnovah: na demokraciji, na religiji in na veri v mednarodno pravico. In v govoru 19. februarja: sledimo Bibliji in ne odpiramo sosednih mejnikov; vsa Ameriko preveča to pojmovanje. Mi nimamo teritorialnih namenov. Panamerikanizem nam pomeni našo pravico do življenja, do svobode, do iskanja sreče. In našeli bi lahko dolgo vrsto Rooseveltovih in drugih govorov, ki so vsi prežeti z vero v mednarodno pravico, v pravico vsakega naroda, da živi na svojem v politični, ekonomski in socialni svobodi. To pravico, ki velja za vse narode sveta, je Roosevelt še pred dnevi označil kot vodilno idejo ameriške zunanje politike.

Vera v mednarodno pravico pa je združena s strastno željo po miru; samo še v Angliji je morda pacifizem tako močan kot v Zedinjenih državah. In če se danes te države oborožujejo, se oborožujejo samo zato, ker je »pravica in svoboda treba braniti. Čutilo se ogroženo na Tihem oceanu. Velik del kreditov za pomorsko oborožitev gre za izgradnjo pomorskih baz v Tihem oceanu. Prav tako je utemeljena bojazen Zedinjenih držav pred tuj invazijo v latinski Ameriki, ki bi neposredno ogrožala Združene države same. Od tod velika skrb ameriške zunanje politike, da uredi spore med državami latinske Amerike, da te države gospodarsko in politično konsolidira.

Ameriške države se pa tudi zavedajo nevarnosti, ki bi jo zanje povzročil spor v Evropi. Od tod v zadnjem času njihova pomoč onim evropskim silam, ki si prizadevajo za ohranitev mira. Od tod tudi njihova volja, da bodo za vsak primer pripravljene, k čemur jih tudi navaša izkušnja iz svetovne vojne, ko so rabile celo leto, preden so lahko v velikem obsegu nastopile njihove čete na evropskem bojišču.

To so smernice, ki vodijo danes zunanjo in oboroževalno politiko Zedinjenih držav. Predsednik Roosevelt se nam tako odkrito kot duhovni naslednik predsednika Wilsona. Oba velika državnikla izpričujeta isto globoko vero v mednarodno pravico, ki more biti edina temelj trajnega mira. Na Evropi je sedaj, da ameriško pomoč upošteva, da sprejme načelo o mednarodni pravici z ono iskrenostjo, s katero veruje v njo Amerika. Če zapadna Evropa ne bo pokazala odločnosti za ohranitev svobode in demokracije, bo uplašila tudi naklonjenost ameriškega javnega mnenja in z njo ameriška pomoč. Že po Monakovem in še bolj po prvih posledicah tega zgodovinskega sestanka je ameriško javno mnenje pokazalo nezadovoljstvo nad popuščanjem Anglije in Francije. V svojem zadnjem obisku pri Chamberlainu in Halifaxu je ameriški poslanec Kennedy izjavil, da lahko samo močna, odločna anglijska računa na pomoč Zedinjenih držav. Iz Amerike prihajajo svarila, da Zedinjene države ne bi prenesle drugega Monakovega brez posledic v svoji zunanji politiki, da bi zopet

ANKARA, 20. marca. Obisk bolgarskega ministrskega predsednika in zunanjega ministra dr. Kioseivanova v Ankari se je spremenil v veličastno manifestacijo turško-bolgarskega prijateljstva. Vsi turški listi pišejo o velikem pomenu tega obiska prav v času največje mednarodne vznemirjenosti, ker dokazuje, da bi se kad-koli ponovile stare razprtije. Danes je Balkan složen, kakor ni še bil nikoli in pripravljeno skupaj braniti svojo slovo in neodvisnost. Sedaj je glavna naloga da Bolgarija tudi formalno pristopi k Balkanski zvezi, za kar so bila na zadnji konferen-

ci v Bukarešti puščena odprta vrata. Posebno pa podčrtavajo listi oni del napitnice Kioseivanova v petek zvečer, v katerem je dejal: »Bolgarski narod, ki je šel skozi težke preizkušnje, ve ceniti vrednost miru in bo zato uporabil vse svoje napore za to, da se razmere na Balkanu popolnoma konsolidirajo, posebno v sedanjem času velike mednarodne napetosti, ki zahteva zoreditev intimnega zaupanja med vsemi balkanskimi narodi, in to v najvišje močnice merila.« Kdame piše s tem v zvezi: »Složnim balkanskim narodom se ni treba nikogar bati.«

Mussolini bo spregovoril

OB PRILIKI DVAJSETLETNICE FASIZMA, V NEDELJO, 26. T. M., BO NAPovedal ITALIJANSKE ZAHTEVE NASPROTI FRANCIJI.

RIM, 20. marca. V tujakšnih političnih krogih naglašajo, da zadnji evropski dogodki ne morejo v nobenem primeru in v nobeni smeri vplivati na italijanske zahteve nasproti Franciji. Te zahteve so ostale nespremenjene in v Rimu stoji na stališču, da tleče samo Italijo in Francijo in da se morajo vsa vprašanja, ki so z njimi v zvezi, rešiti direktno med njima. Italija je vsekakor za mirno in spo-

razumno ureditev zadeve, se pa v primeru pot ebe ne bo strašila tudi drugih sredstev, ki bodo eventualno potrebna. V tem smislu pišejo tudi italijanski listi, ki napovedujejo, da bo Mussolini spregovoril o tej zadevi končno v nedeljo dne 26. t. m. ob priliki dvajsete obletnice fasizma. Za jutri je pa sklicana seja velikega fašističnega sveta.

Neurath protektor Češke

HITLER V BERLINU. BIVŠI ZUNANJI MINISTER VON NEURATH PROTEKTOR. ODHOD VEČINE ČET IZ PRAGE.

BERLIN, 20. marca. Vodja in državni kancelar rajha Adolf Hitler je imenoval bivšega zunanjega in sedanjega predsednika tajnega kabineta sveta barona von Neuratha za protektorja Češke. Neurath, ki bo uradoval na Hradčanih v Pragi, bo imel položaj nekakega generalnega guvernerja in mu bo pripadalo nadzorstvo nad češko samoupravo, obenem pa bo imel tudi velika pooblastila s pravicami sveta. Neurath bo ostal še dalje

tudi predsednik tajnega kabineta sveta nemške države.

BERLIN, 20. marca. Kancelar Hitler je prispel včeraj z Dunaja v Berlin, kjer je bil slovesno sprejet. Pozdravni nagovor je imel maršal Goering, Hitler sam pa ni spregovoril.

PRAHA, 20. marca. Večji del nemških čet je zapustil Prago in odšel proti vzhodu. Čili tega pohoda ni imel.

Španija pred odločitvijo

PO PRVIH POGAJANJIH, KI NISO USPELA JE FRANCO DOKONČAL VELIKO PRIPRAVE ZA OFENZIVO. MADRID POSLAL NOV APEL ZA SPORAŽUM

PARIZ, 20. marca. Po poročilih iz Španije prvi poskusi za pogajanja med madridsko in burgoško vlado za sklenitev mira niso uspeli. Usoda španske državljanske vojne se bo zato najprej odločila dokončno na bojiščih. General Franco bo baje že ta teden izdal povelje za pričetek splošne ofenzive na madridski fronti. Priprave, ki so bile zadnje dni izvršene na nacionalistični strani, so ogromne in presegaio vse dosedanje celo one za ofenzivo v Kataloniji. V novih bojih bo sodelovala skoraj vsa nacionalistična vojska z vsem orožjem. Ker so se tudi republikanci reorganizirali in pripravili na odpor, se pričakuje, da bodo boji silno krvavi. Za enkrat še ni znano, ali bo Franco napadel v prvi vrsti Madrid ali kako drugo točko, od koder bi mesto lahko obkolil in

ga popolnoma odrezal od ostalega republikanskega ozemlja.

MADRID, 20. marca. Republikanski zunanji minister Julian Bastirio je naslovil smolci na generala Franca preko radia še enkrat poziv za mirovna pogajanja. Dejal je: »Napolič je čas, da izvrši svet narodne obrambe svoje poslanstvo in zato se obračam na vašo vlado z izjavo, da smo pripravljeni začeti pogajanja, ki naj bi jim sledil častni mir. Mi pričakujemo vaše odločitve.«

BURGOS, 20. marca. Burgos je odklonil poziv madridske vlade Burgosu na mirovna pogajanja, češ, da gen. Franco določa samo zmagovit mir.

BURGOS, 20. marca. Francova vlada je ponovno zaprla mejo in ni mogel večeraj noben begunec iz Francije v Španijo.

Vojaški ukrepi v Romuniji

BUKAREŠTA, 20. marca. Davi je Romunija odposlala na svoje zahodne meje nadaljnjih sto tisoč vojakov. Uradno se pojasnjuje ta ukrep, da ne gre za splošno mobilizacijo, ampak samo za vpoklic mladeničev, starih 21 do 25 let.

BUDIMPEŠTA, 20. marca. Včeraj so se skozi Budimpešto valile dolge kolone rezervistov, ki so bili pravkar vpoklicani. Del čet ostane v Budimpešti, večina pa jih odide na vzhod in jugovzhod d žave.

PARIZ, 20. marca. Ministrski predsednik Daladier je včeraj sprejel romunskega poslanika v Parizu na nujno konferenco.

vodile, izločajočo politiko, kakor so jo vodile po svetovni vojni, ko so bile razočarane nad Versaillesm in Društvom narodov. Upamo, da bo v sedanjem primeru zapadna Evropa znala bolje ceniti ameriško pomoč. Videti je, da jo sprejema z odprtimi rokami. Amerika ima danes močen vpliv na angloško zunanjo politiko: obisk angleškega kraljevskega para v

HERRIOT NAJ OBISKE VZHODNO EVROPO.

PARIZ, 20. marca. Radikalni klub poslancev je imel sejo, na kateri so govorili o potrebi obnovitve tradicionalnih prijateljstev Francije in držav na vzhodu Evrope. Poslanec Meyer je dejal, da je predložil Edouardu Herriotu, predsedniku francoskega parlamenta in dobremu poznavalcu razmer v vzhodni Evropi, naj takoj sede na letalo ter obišče evropske države na jugu ter Poljsko in Rusijo.

DEMONSTRACIJE V KLAJEDI.

KLAJEDA, 20. marca. Včeraj so Nemci v Klajedi priredili demonstracije in zahtevali priključitev k rajhu.

Zedinjenih državah naj bi bil znak tega tesnega sodelovanja. Tudi v Franciji, ki je veže z Zedinjenimi državami tradicionalno prijateljstvo že od Washingtonovih časov, se je bila sprejeta namovejša ameriška smer z navdušenjem. Z navdušenjem, brez pomislekov in brez prikritih misli jo lahko sprejmejo vsi mali narodi.

J. F. (Pariz)

Roosevelt dob. svobodne roke

WASHINGTON, 20. marca. Senator itman bo izročil danes predsedništvu senata predlog o spremembi zakona o neavtralnosti USA. Po novem besedilu bi dobil prezident svobodne roke glede podpiranja držav, na katerih stran bi se USA postavila.

Zmaga Da'ad'er'eva vlade

PARIZ, 20. marca. Daladierjeva vlada je predložila v soboto pooblastilni zakon, ki ga je odbor sprejel že v petek, plenumu parlamenta. Parlament je zakon sprejel s 334 proti 258 glasovom, 10 poslancev pa ni glasovalo. Proti so glasovali komunisti, socialisti, nekateri drugi leviciarji in skrajni desničarji. Novo pooblastilo daje vladi možnost, poskrbeti samostojno za svojo obrambo države, v ta namen potrebno oborožitev in vse druge odredbe in ukrepe, ki so ali ki bodo potrebni v primeru nevarnosti. Vlada more postaviti vse francosko gospodarstvo že sedaj v službo vojnih namenov. Brzjavno je bil sklican tudi senat, ki je odobril pooblastila s 197 proti 17 glasovom.

L'kvidacija komun'zma v Španiji

MADRID, 20. marca. Zadnje dni je bilo obsojenih na smrt še večje število komunistov, ki so bili takoj justicirani. Tudi vojaški guvernerji v Cuencu, Guadalañari in Alicante so bili zamenjani in postavljeni pred sodišče. Razen tega je bilo razrešenih okoli 200 komunističnih županov raznih mestnih in drugih občin. Premoženje vseh pobeglih ali na smrt obsojenih komunističnih voditeljev, in pobeglih bivših ministrov je Miševa vlada zaplenila. Zaplenjeno je tudi Negrinov in del Vayev premoženje. Komunistem je v republikanski Španiji popolnoma likvidiran in ni več mogoče govoriti o rešitvi Španije. Nova vlada trdi, da so bili prav komunisti glavni krivci vseh porazov republikancev.

Poljska ne rab' zaščite

VARSAVA, 20. marca. Včeraj zvečer je imel predsednik poljske republike Mościński po radu velik govor, v katerem je naglasil, da je Poljska s svojo usitvitvijo dosegla svobodo in neodvisnost. To bo ohranila tudi v bodoče in ne želi zadevno nikake zaščite od zunaj. Pozval je poljski narod k edinstvi.

SKANDINAVIJA OSTANE NEVTRALNA.

OSLO, 20. marca. Predsednik norveškega parlamenta je včeraj izjavil, da so skandinavske države nasprotne vsakemu protektoratu, ki bi ga ponudilo zamejstvo. Skandinavske države bodo ohranile svojo nevtralnost.

ANGLEŠKI OBISK V VARŠAVI

VARSAVA, 20. marca. Včeraj ob 16.30 je prispel v Varšavo angleški minister za prekomorsko trgovino Hudson v spremstvu šestih delegatov. Danes bo obiskal poljskega finančnega, trgovskega in zunanjega ministra. Sesanek bo imel po izjavi Hudsona samega, tudi politični pomen. Iz Varšave bo angleški minister odotoval v Moskvo.

NOV ITALIJANSKI GLAS.

RIM, 20. marca. »Gloriale d'Italia«, ki je doslej molčal o dogodkih v srednji Evropi, je danes objavil članek, v katerem izraža Virginio Gayda svoje veselje nad tem. Italija lahko še čaka, »Reinzi« in internacionalne pravilo, da Hitlerjevo dejanje za Italijo ni nikako presenečenje.

BEGUNSKI ODBOR IN POSOJILNO CSR.

LONDON, 20. marca. Mednarodni odbor za begunsko pravljanje je naslovil na angleško vlado prošnjo, naj njemu stavi na razpolago ostanek češkoslovaškega posojila.

VOJVODA KOBURSKI V BEOGRADU.

SOFIJA, 20. marca. Vojvoda Koburski, predsednik mednarodnega komiteja bojnikov, je iz Sofije odpočoval v Beograd.

Vremenska napoved. Večnoma jasno in mrzlo. Mestoma padavine, večnoma kot sneg. Nobene bistvene spremembe vremena.

Borza, Curli, 20. marca. Devize: Beograd 10, London 20.69, Pariz 11.69%, New York 441 in sedem osmli, Berlin 177.25, M'ian 23.25, Amsterdam 234.45, Varšava 83, Buharešta 3.37, Budimpešta 87.25, Sofija 5.40.

Domači zapiski

Ne nasedajte spletkarjem, zlobnim vestem!

Dobri, prijateljski odnosi naše države s sosedi in ostalimi evropskimi državami, primerna hladnokrvnost in resnost, s katero spremlja naš narod dogodke v svetu, naj bodo dovoljna mera vsem pametnim, politično zrelim državljanom, da ne verujejo raznim izmišljenim, alarmantnim vestem, ki jih neresni, ponekod sumljivi ljudje širijo med ljudi. Naš narod dobro ve, da je njegova splošno priznana miroljubnost, samozavest in primerne nevarnosti, kakor tudi globoka vera in ljubezen vseh sinov naše zemlje do naše skupne, velike in lepe domovine najboljša zagotovila varne nedotakljive bodočnosti. Kdor širi zavestno lažne vesti, naseda mračnim spletkarjem in zakulisnim intrigam! (Politika).

Po kateri poti bodo šli Hrvati?

Velike radijske postaje Evrope so, komentirajoč dogodke na Češko-Slovaškem, prinesle najrazličnejše vesti o stanju na Hrvaškem in sklepih dr. Mačka. »Hrvatski dnevnik« piše, da so mnoge te vesti tako fantastične in smešne, da jim vsak, kdor le količkar pozna cilje hrvatske narodne borbe, ne bo nasedal. Vodstvo hrvatske narodne politike je v čvrstih rokah in odločujoči činitelji niso in ne bodo ničesar poduzeli, kar bi ne bilo v skladu s hrvatskimi interesi. Narod ali ostane miren, o vsem bo pravočasno obveščen in naj ne naseda raznim prišepetavanjem, ki hočejo zanesiti zmedo med ljudi.

Cel'ska SZO in narodna koncentracija

Včeraj je bil vs St. Petru shod Slovenske združene opozicije, ki so se ga udeležili volivci dr. Mačkove liste iz daljne okolice. Sklicatelj g. Gradišnik Pedor je med drugim dejal, da smo bili včeraj zagrizeni liberalci, klerikalci itd., danes pa je čas, da damo vese povdarek na to, da smo Slovenci. Govorili so še gg. Dušan Kraigher, Albin Vipotnik in Drago Hočevar. Zborovanje se je končalo s petjem narodnih pesni.

Ideja zedinjenja v preteklosti

Ideja zedinjenja jugoslovanskih pokrajin se je manifestirala skoro istočasno v Beogradu in Zagrebu. Hrvatski sabor je 10. avgusta 1861 proglasil hrvatiščino za jugoslovanski jezik in poimenoval za grebško jugoslovansko univerzo. Šest let kasneje je bila ustanovljena jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti v Zagrebu. Njen zaslužni predsednik, zgodovinar Franjo Rački, je pozival na zedinjenje vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev. Srbski knez Mihajlo Obrenović je 1861 spoznal idejo jugoslovanskega carstva Bolgarov, Srbov in Hrvatov, na tajnem sestanku v Romuniji so srbsko-bolgarski delegati sklepali o federativni državi Srbov in Bolgarov pod skupno monarhijo. L. 1905. je složno nastopila hrvatsko-srbska koalicija v madžarskem parlamentu, narodno veče v Črni gori se je nazvalo »srbsko«. Jugoslovanski klub, majska in kritična deklaracija, z navdušenjem sprejeti akt narodnega zedinjenja, so nadaljnja poglavja vere v složno sožitje Jugoslovancev. Po 20 letih je v srbsko-hrvatskem sporu za rešitev samoupravnih načel prišlo na dan mnenje, kdo prav za prav predstavlja Jugoslavijo. Srbska desnica je novo domovino smatrala za Veliko Srbijo, Hrvati so vztrajali, da je Jugoslavija nova, po svobodni volji naroda ustvarjena država... (»Le Momente«, francosko tiskal list v Bukarešti.)

Andrej Hinka, molni nad Tatrami!

Andrej Hinka! Ti spiš v Ružomberku, po zemlji pojo zvonovi, gore kresovi! Tvoje sanje se izpolnjujejo! Milijoni slovaških src pojo »Te deum«. Veliki Hinka, zapisal si, da pravičniki umirajo, toda ne umro! Sonce se je razlilo po slovaških gričih, v Slovaški je pomlad! Tako se je raznežil pevec v »Hrvatski Straži«, ob veliki zastojenosti, ki je pripravila bratskim narodom na severu nepravilno tragedijo slovaanske nesloge, naj se grobarji žalostne »svobode« skoro pripravijo na nov slavospev pod zaglavjem »Mea culpa, mea maxima culpa«...

Novice

Interesiranje Anglije za Balkan

Na pobudo British Councila potuje te dni soprog angleškega trgovskega ministra sir Oliverja Stanleja po jugovzhodu. Tako je imela v Zagrebu v ljudskem vseučilišču te dni predavanje o bistvu Angleža in njegove miselnosti. Podčrtala je privrženost angleškega naroda k ideji miru, a tudi njegovo odločnost, kadar je domovina v nevarnosti. Lady Stanley je prispela tudi že v Beograd, kjer je imela predavanje o angleški kulturi v angleško-ameriškem klubu pred odličnim poslušalstvom. Njena pot jo vodi še v Bukarešto, Atene in dalje. Vsak predavalec British Councila dobi sicer povrnjene potovalne stroške, posebnega honorarja pa ne sprejme. Pa še v drugem oziru se je stavila visoka gostinja v službo domovine. Oblači se v najnovejša kroja angleških pomladnih kostumov, da na ta način zainteresira reflektantke na Balkanu. British Council torej vrši prav aktivno vlogo pri pletenju vezi med Anglijo in jugovzhodno Evropo. Trenutno zaposluje uradniški štab 70 uradnikov, od katerih mora vsak obvladati vse vodilne evropske jezike. Posluje v palači v najodličnejšem predelu Londona, t. j. v Maifairu. Generalni tajnik, ki je duša vsega delovanja te institucije, je podpolkovnik Charles Bridge, ki je bil svojčas veleposlanik v različnih evropskih prestolnicah in kasneje eden vodij angleške tovarne orožja Vickers & Armstrong, dokler ni prevzel vodstva British Councila, ki skrbi za povečanje kulturnih stikov med Anglijo in tujimi narodi.

Požarna katastrofa v Račah

TREM POSESTNIKOM POGORELE DOMAČIJE. — V ZADNJEM HIPU REŠILI IZ GOREČE HIŠE 83-LETNEGA STARČKA.

V soboto popoldne so se vžgale saje v dimniku posestnika Alojza Plečka v Brezulah pri Račah. Stanovanjska hiša je bila v nekaj trenutkih vsa v plamenih. Ogenj se je razširil tudi na gospodarsko poslopje, ki je tudi do tal pogorelo. Požar je uničil gospodarsko orodje, lanjski pridelek, obleko in mnoge gospodarske potrebščine. Ob izbruhu požara gospodarja ni bilo doma, ker je bil v sosednji vasi po opravkih. Ko je zvedel, da pri njem gori, je hitel domov. V zadnjem trenutku je iz gorečega poslopja rešil svoje-

ga 83-letnega očeta, ki je bil zaradi starosti in boleznih priklenjen na bolniško posteljo. Zaradi vetra se je požar razširil na poslopje sosedne Neže Mo m, ki je do tal pogorelo. Kmalu nato je pričelo goreti tudi gospodarsko poslopje posestnika in gostilničarja Franca Žagavca. V največji nevarnosti so bile tudi druge hiše, ki pa so jih gasilci iz Podvoje obvarovali. Na pomoč so prihiteli tudi gasilci iz Hotinje vasi. Škoda, ki jo je povzročil požar prizadetim posestnikom, je velika in le deloma krita z zavarovalnino.

Jubilejno zborovanje pravnikov

V okusno okrašen mestni dvorani v Ljubljani je bil v soboto zvečer svečani občni zbor Društva »Pravniki«, ki slavi 50-letnico svojega obstoja. Slavnostnega zborovanja so se udeležili mnogi odlični pravniški vseh strok. Navzoč je bil tudi pravosodni minister dr. Ružič. Zborova-

nje je vodil predsednik g. dr. Metod Dolenc, ki je z lepim nagovorom pozdravil odlične zastopnike državnih in civilnih oblasti. Ob priliki lepega društvenega jubileja so kraljevi namestniki odlikovali društvo »Pravniki« z redom sv. Save II. stopnje.

Polovična voznina za trgovske potnike

Na včerajšnjem občnem zboru Društva trgovskih potnikov in zastopnikov v Ljubljani so funkcionarji poročali o borbi stanovske organizacije za izboljšanje položaja. Med drugim se je društvo potegovalo za znižano voznino na železnicah. Predsednik g. Janko Krek je na zborovanju poročal, da bo organizacija trgovskih potnikov v tem pogledu uspeła in je

v nekaj dneh pričakovati ugodne rešitve, po kateri bodo dobili vključeni trgovski potniki in zastopniki skoraj 50% popust na železnici. Na občnem zboru so razpravljali tudi o umazani konkurenci s strani tujih potnikov, ki poleg svojih sprejemajo še naša zastopstva. Tudi v tem vprašanju bo društvo zavzelo svoje stališče.

Uspešno delo JS v Celju

10. redni občni zbor Jadranske straže se je vršil v Narodnem domu ob lepi udeležbi članstva in druge narodne javnosti. Predsednik g. dr. Gorican je povdal naloge J S in pomen morja za našo državo in se spomnil zvez, ki so jih imeli bratje Čehi z Jadranom. Po počastitvi spomina umrlih je podal izčrpano poročilo tajnik g. B. Gerlane. Delo za utrjevanje zavesti, da imamo dve tretini meje ob morju in da moramo morje izrabiti za obrambo naše gospodarske in politične svobode, je napredovalo. Prav tako delo na ideološko-propagandnem in socialnem področju. — Poročilo o denarnih zadevah je podal g. C. Sadar, po razrešnici je bil izvoljen za predsednika g. dr. Gorican in v odbor gg. Janko Cergol, B. Gerlane, dr. Ivič i. dr.

Lep plen ru'k'h finančnih organov

Ni še dolgo, ko smo poročali o krvavem obračunavanju tihotapev nad Selnico pri Dravi. Obmejni kraj proti Kapli in Sv. Duhu na Ostrnem vrhu je znan po tihotapeh in tihotapljenju saharina, vžgalnikov itd. Oddelek finančne kontrole v Rušah je zadnje dni že večkrat zasedel tihotape, v soboto jutraj pa je preglednik finančne kontrole g. Ivan Skornšek srečal na Smolniku najprej znane tihotapce Babška na kolesu, nekaj za njim pa nekega fanta z nahrbtnikom. Ustavil ga je in odvzel na oddelek, kjer so našli v nahrbtniku devet kilogramov saharina. Kmetički fant s saharinom je doma iz Gradišča ob meji ter ga je znani tihotapec Babšek najel, da bi mu bolj neometno prithotapl saharin v Maribor.

Pazite dobro

kadar kupujete Aspirin, doli so tablete in zavoj označene z »Bayerovim križem«. Brez te zaščitne znamke ni Aspirin.

ASPIRIN

TABLETE
Opat. reg. god. 5. brojem 32005 od 2. XI. 1938.

Celje

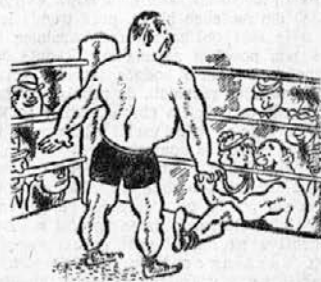
c Sejemski zobozdravnik. Na Joževnem sejmu je nekdo prodajal neko mažo proti zoboboli. Pa tudi praktično je kazal svojo umetnost. Kogar je bolel zob, je kar namazal in mu brez bolečin zob izdrl. Policija je mazača aretirala. Nekdo je skušal odnesti iz neke gostilne klobuk, ki je bil last tuje glave — drugača kriminala pa na sejmu ni bilo.

c Goljufija ali zmota? V neki gostilni shranjujejo mešetarji denar. 1. marca je nekdo dal spraviti tam 700 trn, tri dni pozneje je prišel drugi mešetar po denar, ki mu ga je hčerka izročila. Čez par dni pa je prišel že prvi mešetar, ki je zahteval svojih 700 trn. Sodnja bo razsodila, ali sta bila oba dogovorjena ali sta se zmotila.

c Slovensko obrtno društvo je sklicalo včeraj na zborovanje obrtnike vseh smeri in brez izjeme. Dalo je pobudo, da se odpravi med obrtniki vsa nesloga: da se namesto sedanjih štirih organizacij ustanovi je ena čisto strokovna organizacija, kjer lodo uclanjeni vsi slovenski obrtniki. V njej naj bi bilo izključno vsako politično opredeljevanje, ker sedanjí resni časi zahtevajo složnost in skupe nastop.

c Natakariji proti sistemu starostnega zavarovanja Okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Že dalje časa se opazuje nerazpoloženje v vrstah natakarijev glede starostnega zavarovanja Okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Ta sistem nikakor ne odgovarja njihovemu poklicu in današnjim razmeram. Vsekakor se mora priznati, da je njihov poklic zelo izpostavljen raznim boleznim. Pogledimo je njihove obraze, kako ta ali oni trpi in je malokateri od njih doživi 60. leto starosti. Zato je treba polagati tem ljudem več važnosti in res bi že bil čas, da se načne vprašanje za njihovo starostno zavarovanje. Poudariti hočem, da tudi oni spadajo med privatne nastavitelce in s tem pod isto zaščito, kot so trgovski nastavitelci. Baš radi tega se človek čudi, zakaj se že ni Pokojninski zavod zanimal za ta poklic in zakaj jih ne uvedejo v njihov pokojninski sistem. Zato bi priporočal Pokojninskemu zavodu, da se začne že vendar enkrat to vprašanje reševati, kajti natakariji so tega vredni in tudi pripravljeni se pogajati z zavodom, ki bo njihovo glavno vprašanje vzel v pretes. Zato apeliram na Pokojninski zavod, naj to vprašanje vzame za resen slučaj in da jim gre kolikor mogoče na roko.

Natakar.

*Kar znagol, jez ostanem tute

Maribor

Prelat dr. Fran Kovačič

Na Jožefovo jutraj je preminil v 72. letu svojega življenja prelat dr. Fran Kovačič. Zlostna novica je zadela vse, ki so poznali njegovo bogato znanstveno delo in njegove nepozabne zasluge za severno obmejno ozemlje.

Pokojni bogoslovni profesor je bil rojen 25. marca 1867, v Veržetu. Gimnazijo je študiral v Raasdunu in Zagrebu, kjer se po končanih srednješolskih študijah vpisal na teologijo. V gimnazijski in poznejši v bogoslovni dobi je bil izrazit pristaš ideje slovanstva in jugoslovanstva, ki je zmeraj poudarjal svoje izrazito slovensko naziranje. Teologijo in filozofijo je študiral v Rimu. Leta 1897. se je vrnil iz Rima promoviran za doktorja ter začel predavati filozofijo in fundamentalno teologijo. Iz eksaktne filozofije je izdal več del, sodeloval je pa tudi pri »Casu«, »Domu in svetu« in drugih katoliških revijah.

Se vse važnejše pa je njegovo zgodovinsko delo, si ga je začel v predvojni dobi; saj je bilo največ po njegovi zaslugi

ustanovljeno društvo »Zgodovinsko društvo v Mariboru«. Dolga leta je urejal »Časopis za zgodov. in narodopisje«, v katerega je položil največ svojega dela. Znan pa je prelat Kovačič tudi po številnih monografijah, kjer je izčrpno obdeloval posamezne kraje po Slovenskih gorah (»Trg Središče«, »Ljutomer«, »Zgodovina lavantinske škofije« itd.).

Kot korenit poznavalec Stajerskega ozemlja je bil tudi izvedenec za našo severno mejo na pariški mirovni konferenci. V javnem življenju pa je bil eden onih redkih ljudi, ki so gledali na svet preko najširše človečanske strpnosti; zadnje je bilo tudi podlaga za njegovo politično naziranje glede naših obmejnih problemov.

Prelat dr. Kovačič, ki nosi številna odlikovanja za svoje delo, bodo pokopali v turek. Ob 15. bodo v Slomskovi kapeli blagoslovili njegovo pozemelske ostanke, nakar ga bodo v sprevodu prenesli na poboško pokopališče, kjer bo položen k zadnjemu počitku na frančiškanskem pokopališču.

Dante in njegova poezija

Univ. profesor dr. Mirko Deanovič iz Zagreba, globok poznavalec Dantejevega življenja in njegove poezije, je predaval na Ljudski univerzi o Danteju, njegovi dobi in delih, zlasti o »Divini komediji«, ki ji je bil posvečen celotni drugi večer njegovih dveh predavanj.

V svojem prvem predavanju je odlični predavatelj pokazal predvsem monumentalno zgradbo velike Dantejeve pesnitve ter tolmačil pomen njene vsebine, v drugem pa je s številnimi projekcijami kra-

snih ilustracij »Božanske komedije« po znamenitih delih G. Doréja prikazal v sliki Dantejeve vizije na njegovem pesniškem potovanju po peklu, vica in rajju.

Gospod predavatelj je podal tudi kratko, zanimivo zgodovino o tem, kako so slovanski narodi prevajali to veliko delo svetovne literature. Omenil je tudi vse slovanske prevode, zlasti pa pomembno delo, ki sta ga na tem področju izvršila J. Debevec in Oton Zupančič.

Veselo godovanje sv. Jožefa

Lepa sončna, pa čeprav hladna noč, je privabila k Sv. Jožefu na Studence izredno veliko število Mariborčanov, okoličanov in tujcev. Tradicionalno jožefovanje je bilo letos izredno živahno. Morje ljudi se je valilo že od zgodnjih dopoldanskih ur pa do poznega večera iz mesta proti Studencem. Letos je obična uredba promet zelo dobro, tako da ni bilo, razen nekaj malenkostnih izjem, nobenih izgradov. Tudi posebna uredba o raznih štorih je bila obiskovalcem zelo dobrodošla, ker ni bilo tako strahovitiga pretravanja, kakor druga leta. Mariborsko jožefovanje je bilo letos poudarjeno s sobotno radio-reportažo, ki je zelo dobro uspela. Sicer pa je bilo v Studencih običajno vrvenje. Več vrtijakov, med katerimi je vedno več elektrifikiranih, nekaj ciklusov, razne »svetovne« atrakcije in seljski prodajalci, so dali jožefovanju posebno obilje. Varnostne oblasti so imele

z vzdrževanjem reda precej dela, poudariti pa je treba, da je letošnje jožefovanje v Studencih poteklo brez vsakih izgradov, seveda, če ne štejemo neizogibnega tepežkanja s kuhaličnicami.

JOŽEFOVANJE STUDENSKIH GASILCEV.

V soboto zvečer je bilo v dvorani novega gasilskega doma zelo prijetno jožefovanje studenskih gasilcev. Program je bil pester, in nad vse zabaven. Po uvodni deklamaciji male Fride Ruslove sta dva mala harmonikarja zaigrala narodne pesmi, spremljala pa sta ju s petjem dve mali deklici. Dve enodejanki, pri katerih so sodelovali ga. Lešnikova M. gđ. Ivanka Majheničeva in gg. Iv. Podgoršek ter Henrik Rieglar, so spravili vse obiskovalce prijetnega večera v dobro voljo. Vsi sodelujoči so bili deležni dolgotrajnih aplavzov.

Težave posestnikov, ki z obroki odplačujejo svoje skromne domačije

Včeraj dopoldne je zborovalo pri »Turistne« na Betnavski cesti »Društvo imeteljev hišic« v tamkajšnji delavski koloniji. Bil je to II. občni zbor lani ustanovljenega društva, ki hoče ščititi interese imeteljev hišic, Hišice na Betnavski cesti je zgradila mestna občina ter jih dala proti 25-letnemu odplačevanju po večini delavcem in slabše situiranim ljudem, da bi tako prišli kdaj do svoje strehe.

Hišice so bile dograjene že 1929. leta. Nekaj let so imetelji hišic odplačevali po 350 din mesečno hišice, pred tremi leti pa je dala občina zgraditi kopalnico in s tem povzročila najemnino. Zadnje je močno prizadelo bodoče lastnike hišic, saj moramo razumeti, da zadnja leta dosi teže odplačujejo obroke, kakor so jih takrat, ko so se vselili v hiše in ko je bila v svetu še konjunktura.

Občni zbor je vodil predsednik Ivan Očko, tajnik in blaginjski poročilo pa sta podala gg. Ferdo Kete in Ivan Ribič. Obširneje pa je poročal o vlogi društva na mestni svet mestni svetnik g. Vurcinger. Hišice je 147, organiziranih pa je v društvu samo 127 imetel-

jev; potrebno je, da se vsi organizirajo in se potegujejo preko društva za svoje koristi. Društvo mora kot tako rešiti problem končnih hišic. Nadalje je mestni svetnik poročal, da je občina prevzela park, naprava poti, igrišče pa spada pod gradbene stroške; predvsem je pa mestni svetnik obljubil, da se bo potegoval za interese imeteljev hišic pri mestni občini.

Pri volitvah je bil ponovno izvoljen stari odbor z g. Očkom kot predsednikom in g. Karlom Keričem kot podpredsednikom. Pri slučajnostih se je poudarjalo, da bodo člani vztrajali na pogodbi, ki so jo podpisali z mestno občino in da ne odgovarjajo za poznejše spremembe.

m Preminula je v soboto v Mariboru uradnica gđ. Marica Kemperle. Pogreb bo danes ob 16. na Pobrežju. N. p. m. l.

m Napad pri Dupleku. Blizu dopletkega mosta so neki mladi fantje napadli tekstilnega delavca Mirka Šiško, ki se je iz Maribora vračal v Duplek. Napadalec so delavca do nezvesti pretepli, tako da je moral iskati zdravniško pomoč.

Mali mož v parku

Mali mož je z manico v parku. Mami-ka na klopi plete jopico, on v svojem vozičku, naslonjen v mehke blazine, pa si ogleduje svet naokoli. Saj če je človek takole sit in spočit in če ima svoj mir in če je površ se tak lep, blagodejen dan, poln že pomladanskih vzdihov in slutenj, tedaj je ta svet čisto lep, prijeten in zanimiv. In si lahko kar zadovoljen z njim.

Mali mož je docela zadovoljen. Tako toplo sije sonce, metaje skozi še golo vejevje dreves tenke, migljajoče mrežice na trate, ki se že pokrivajo z rahlim zelenkastim puhom, in igraje se z zlatimi žarki na temni vodi ribnika, kjer se vozijo veliki beli labudi.

Vseposvodi žvrgolijo in friotajo prički, tu in tam se kateri spreleti malemu možu kar čez glavico ali celo mimo noska, kar mu je posebno všeč, in na bližnjo večjo grmčino, na katerem že poganja prvo popje, je zdaj priletela čebelica, čudna živalica, in se tam veselo pozibava. Mala roka se z izproženimi prsti iztegne proti njej, da bi se je doteknila, a čebelica spet odleti.

To malemu možu za trenutek ni pogodu; ggg... se iztisne iz njegovega grlica ta nejevolja. — a je pritegne njegovo zanimanje glasni kletek dveh srak, ki sta prileteli na vrh smreke. In potem je visoko tam gori tudi tisti snežnobeli oblček z zlatimi robčki, ki počasi plove čez sinje nebo. Oči malega moža ga spremljajo z občudovanjem, dokler ne izgine na obzorju. Kajti mali mož bo v svojem življenju še velikokrat gledal takole v oblake in si želel ploviti z njimi v brezkončnost...

Iz grma je šinil na trato črni kos z rumenim kljunom, skače sem, skače tja, zdaj pa se je zapilil v krtno in že vleče ven dolgo, dolgo glisto. Glista se brani in zvija in opleta sovražnika okoli vratu, kos pa seka, seka, seka... Ves zavzet stirmi mali mož v to divjo borbo, kaj takega še ni videl nikoli. In ko jame kos hlastno gofati glisto, vtakne tudi on v usta palec, slastno ga sesaje.

Sploh: ta svet, življenje naokoli, vse je tako zanimivo in zabavno. Mali mož ima nič koliko gledati, premišljevali in

sanjariti. In nihče ga ne moti. Tudi vedno pazljiva in zaškrbljena mamička ne; ona malce podremava tam na klopi, pletenje ji počiva v naročju. Mali mož ima svoj mir in je zato mirujoč in zadovoljen.

A že se bliža nesreča. V podobni rola dobrih znank njegove mamičke. Ko nevihta so prihrumle na se zgrnile okoli vozička.

»Ah, ajaj, Lovrek, muček, malek, srček, srček, zlatek!« Plohe ljubkovanja se vsipilejo na prestrašenega malega moža. »Pipipipi...« žvrgoli ena in ga s prstom dreza v liceca, v noske, v bradico: druga mu popravlja čepico in mu pri tem skoraj izpahne glavico, tretja ga stiska in vleče za ročice.

»Ah, kako je sladek tvoj fantek, Stanja! Kako si srečna! In kako je že velik in močan! Koliko mu je zdaj? Devet mesecev? O to bo korenjak!« Burno ga zdaj popade temperamentna oboževalka, hoteč ga dvigniti k sebi v naročja.

Tedaj pa se v malem možu vse upre: njegov obraz se hipoma zalije s temno rdečico, roke bijejo divje okoli sebe, iz polnih pljuč pa mu bruhajo jok in vik, da se razlega po vsem parku.

»Oh, siten postaja,« miri mlada prijazna mati, posajaje ga nazaj v voziček. »Lačen bo že, treba domov.«

Jaz pa razumem malega moža in čutim z njim. Tudi jaz bi v enakem položaju rjovel, razbijal, dvigal protest proti krivični obdolžitvi, da sem siten, ko hočem samo imeti mir.

Toda takšno je naše življenje, mali mož. Zapomni si to: V sv. pismu stoji zapisano, ona ti bo tovarišica in ona bo vedno okoli tebe. Zenska... A samo ena je, pri kateri boš vedno našel mir in uteho: tvoja mati. Vse druge ženske, ki bodo stopale v tvoje življenje, pa ti prinesejo samo nemir in nevolje. Ne tiste, dajale ti bodo tudi radosti, a vse tiste radosti boš drago plačeval, hudo drago. Zapomni si to, mali mož!

Svoj mir pa boš našel spet šele takrat, ko boš kakor Salomon prišel do spoznanja, da je vse na svetu sama ničemurnost, ali pa boš pobegnil v samostan kakor stari Tolstoj.

Pekovski pevski zbor

V soboto zvečer je bilo pri »Zlatem konju« zborovanje pevskega zbora pekovskih pomočnikov, ki ga je vodil predsednik g. Bratuž. Iz poročil tajnika g. Čaksa in blaginjskega g. Vesenjaka se je zrcalila tih delavnost tega obrtniškega pevskega zbora, ki šteje 35 pevcev in okoli 250 podpornih članov. Pri volitvah je bil z velikim odobravanjem g. Bratuž ponovno izvoljen na čelu starega odbora. Po običnem zboru je bil prijeten družabni večer.

m Borza dela išče: 4 hlapece: 3 krojaške pomočnike, 1 kovaškega pomočnika in 1 zagarja.

m Ljudska univerza. Danes ob 20. predava prof. Stupčan Bogomir o sodobnem imperizmu.

Pozor, gg. inserenti!

Zaradi praznika Marijinega oznanjenja (v soboto 25. marca) izide prihodnja sobotna-vedetška številka »Večernika« že v petek 25. marca.

Zato prosimo naše ceni, inserente, da nam oddajo svoje oglase za to številko izločeno, če narkanje do četrtka, 24. marca, da jih bo mogoče vnesti v list pravočasno in v redi.

Uprava »VEČERNIKA«

m Komorni koncert Tarasa Poljanca in Otona Bajdeta bo v sredo 22. t. m. zvečer v dvorani Zadržne gosp. banke. — Predprodaja vstopnic pri »Putniku«.

m Reflektanti za oddajo brivnice šole rez. oficirjev dobijo podatke na mestnem poglavarstvu.

m Od doma je pobegnil. Že pred nekaj dnevi je pobegnil z doma 8 letni železničarjev sin Josip Pšeničnik, ki se je odpravil v Šolo, od koder pa se ni več vrnil.

m Kdo je streljal na Piramidi? Ko se je včeraj neki mariborski uradnik s svojim sinom sprehajal na Piramidi, ga je pričela skupina pobalnikov kamenjati,

Odjeknilo so celo strelji, ki pa so k sreči svoj cilj zgrešili. Policija je uvedla preiskavo.

m Specialistka za svilen rute. V neki mariborski trgovini je neznana ženska izbirala svilene rute. Med izbiranjem je neznanka ukradla 10 svilenih rut ter oskodovala trgovca za 600 dinarjev.

m Obsojena tatova. Koncem lanskega leta sta v Gradišcu delavci Ant. Habjančič in njegova žena Antonija dogovorjeno okradla 84 let starega Jurija Stiglica. Odnesta sta mu iz zaklenjenega stanovanja 1560 din. Bila sta obsojena pred mariborskim okrožnim sodiščem. Antona na 4 mesece in Antonija na 3 mesece strogo zapora; obema so se odvzele častne državljanske pravice za dve leti.

* Za Veliko noč užitekapolni izleti Putnika z luksuznimi avtokari: Benetke - Padova; Plitvička jezera - Crikvenica; Trst; Graz. Informacije pri Putniku.

Kino

* Grajski kino. Danes zadnjikrat. Ena noč v maju. Marika Rökk, Viktor Staal. Od torka Pesem slave.

* Kino Esplanade. Izredno lepi film »Žena na razpotju«, Magda Schneider, Karin Hardt, Hans Sghner. Dodatek »Moda«, najnovejša modna kreacija Pariza in New Yorka v naravnih barvah.

* Kino Union. Do vključno ponedeljk »Nekje v Tibetu«, senzijski, fantastični film z Ronald Colmanom.

Mariborsko gledališče

Ponedeljek: Zaprtlo.

Torek ob 20.: »Na ledeni plošči«, Red B. Sprememba v repertoarju. Radi obolenosti v gledališkem ansamblu je bila odpovedana za bivši četrtlet določena prva repriza »Pygmalion«. Iz istega vzroka se odloži tudi jutri, torek napovedani »Pygmalion« in se mestno nega vprizori izvrstna komedija »Na ledeni plošči« za vrstni red B.

Abonenti reda C se opozarjajo, da je tudi za jutri, torek, napovedana repriza »Pygmalion« radi boleznij v ansamblu odožena.

